

Lítost

*Tuto povídku věnují všem svým studentům,
kteří se rozhodli stát učiteli*

Jehňátko tyhle okamžiky miloval – dokonalé utišení světa i srdce těsně před akcí.

Křídlaté jilmové semínko opustilo svou větévku a v čerstvém povětří jitřního rozbřesku se divoce roztočilo. Lehoučká nažka se snesla k zemi pokryté stébly nevysoké chundelky a na rozdíl od vzdáleného zvonění kopyt formanského valacha by ji nezaslechlo ani nejcitlivější ucho.

Pařez číhající na druhé straně cesty vedoucí do Zálesí zatrylokoval jako roztoužená poštolka. Uměl napodobovat snad všechny opeřence, ale poštolka mu šla nejlépe. Jehňátka proto nepřekvapilo, že ji určil za jeden z nejběžnějších signálů.
— *Vše běží podle plánů, připrav se.*

Jehňátko svého velitele obdivoval. Pařezovi to myslelo a dokonce uměl psát i číst. Jehňátko potkal během celého svého života jediného dalšího muže, který něco takového uměl – obchodníka, jenž ho před mnoha koupil od rodičů a udělal z něho svého otroka. Pařez to sice v armádě dotáhl jen na desátníka, ale jak často vyprávěl v hospodě, když mu kořalka rozvázala jazyk, sloužil velkému čarodějovi Krvavému Bazi-

liškovi pod seržantem Oldřichem, který se později stal velkým pánem někde v Pomořanech.

Závan větru přinesl z hloubi lesa vůni jedlového jehličí a hříbků. Vzduch se přímo chvěl skrytou energií života v plném rozpuku jara. — *Jak já jen tu svoji práci miluju*, uvědomil si v lůně matky přírody osaměvší muž a na chvíli se zasní. *Člověk se nepředře a občas si užije i trochu toho vzrušení.*

Ze zasnění ho vytrhl druhý signál. Tentokrát to bylo zaštěbetání rozrušeného krahujce – *Jdem do akce, kamaráde.*

Jehňátko se prodral mlázím a jeho těžké boty zavržaly na písku lesní cesty. Pařez už stál uprostřed cesty, mírně rozkročen s pravicí na jílci svého meče.

Forman zastavil dvojspřeží vlekoucí těžký vůz zakrytý těžkou hnědou plachtou a dal rukou znamení pacholkovi, který seděl vedle něj. Byl to obr s tupou a bezvýraznou tváří. K němu se po chvilce přidal další chlap, který vyskočil z vozu. I on byl široký v ramenou, ale v jeho tváři se zračil alespoň záblesk emoce – potěšení z nadcházející bitky.

Pařez zůstal stát uprostřed cesty a vysoko nad ním přeletěla opravdová poštolka a zeskrehtala. Pařez k ní vzhledl a Jehňátko poznal, že je to tentokrát jen na něm. S rozkoší se nadechl čirého vzduchu, tasil katzbalger a na nic nečekal. S výkřikem vtrhl mezi formanovy muže a jeho meč nezahálel. Oba pacholci byli silní a uměli to se sekerami, které drželi v těžkých rukou. Bohužel, neuměli bojovat ve dvojici a navzájem si překáželi.

Jehňátko dostal nejdříve toho bez emocí. Skrčil se pod vodorovně vedeným úderem na svou hlavu a chlapa bodl do rozkroku. Ten se rozeřval komickým falsetem, upustil sekeru a klesl na kolena. Jehňátko se tak mohl soustředit na toho dychtivého. Ten byl o něco tvrdším oříškem, ale po pár odvrácených útocích vedených ve výši pasu, bylo zřejmé, kde je jeho achillova pata. Zdánlivě nemotorným výpadem, narušil chlapovu rovnováhu, vyhnul se ostří sekery a ve zbývajícím zlomku vteřiny svého protivníka sekl přes hrud'. Z mužovy tváře zmizel bojový chtíč a po pár chraplavých nádeších padl na záda.

— *Potěšení je na mé straně, blbečku.* Jehňátko se rozhlédl a spatřil, jak se Pařez blíží k formanovi. Ten zbledl jako stěna a bič mu vypadl z ruky. Když byl od něj Pařez necelý sáh, zaskřehotal: „Můžu vám bejt, pánové, hodně užitečnej. Příští tejden pojede ze Zvoliněvsi vůz s žoldem záhořský armády a já vím kdy přesně a kudy.“

Pařez ale nezastavil a jeho meč začal pomalu a nelítostně probodávat formanovo břicho. Ten se nevzmohl na žádnou obranu, jen udiveně zíral na horkou ocel a chladnoucí krev.

— *Tohle víme už aspoň dva týdny, co sem donutil mluvit toho vojáka.* Jehňátko se rozhodl opět se kochat přírodou. Listy jemně ševalily a v dálce zapěl svou svatební píseň slavík. Vůkolní idylu narušovala jen zkrvavená mrtvola u jeho nohou, v bolestech umírající forman a hlasitě sténající pacholek.

Jehňátko se přesto usmíval. — *Ten chlap ještě něco vydrží a já budu mít večer zábavu.*

Pařez seděl nad listem papíru a marně se snažil nalézat ucházející aliterace pro své životní literární dílo – introspektivní epos. Hrádek, v němž před pár let našli útočiště, nebyl příliš rozlehlý, ale jeho sklepení se zavrtávala hluboko do nitra vápencové hory, na jejímž temenu stál. I přesto slyšel kňučivý řev chlapa, na němž v podzemí pracoval Jehňátko. Docházela mu trpělivost. Vstal, přešel komnatu, otevřel vrzající dveře a zařval: „Ukonči to, kurva! Kdo se přitom má soustředit na umění!“

Z hloubi pár desítek sáhů se ozvalo nesouhlasné zaklení, ale řev po chvílce utichl. Teď už bylo slyšet jen vzdálené kvákání žab prokládané občasným štěkotem vlčí smečky.

Pařez, nevysoký čtyřicátník s prokvétajícími vlasy se vrátil ke stolu. Svít jediné svíčky se odrážel na neposkvrněné bělobě pergamentu bolestně připomínaje aktuální duševní obzory poetovy.

Velitel dvojčlenné lupičské bandy nepublikovatelně zaklel a nalil si do sklenice trochu kořalky.

— *Z celého toho nákladu za něco stála jen ta kořalka. Jediná láhev a jinak jen nějaký ženský hadry. A pak tam byl ten štůsek prázdných pergamenů a psací náčiní.*

Mnohočetný zběh odmrštil nedopitou sklenku a ta se na kamenné podlaze roztránila na stovky střípků, jež na pár okamžiků zaplály ve světle svíčky, aby nakonec splynuly s prachem a špínou lotrovského příbytku.

Křivopřísežník opět vstal, vzal z arkýřového výklenku džbán a vylil si jeho obsah na hlavu. Voda ho osvěžila a jeho myšlenky se zformovaly do úhledných pochodových formací, což se jim v poslední době dařilo pouze tehdy, když je exekuroval adrenalin ostrých akcí. A každý příslušník té myšlenkové pěchoty mu přinášel v rytmu ryčného pochodu slova vetkaná ve verše. Starý násilník se v prvních okamžicích zalekl toho nespoutaného přívalu, pak však zasedl k panenskému listu a začal ho plnit poezií.

*Uprostřed hvozdu udatný rek
bohatým skvostné odnímá statky
živitel siroteků zachránce světa,
přispívá chudým pán sudby i meče.*

— Jen to držhubné nás stojí majlant. Víc než půlka výdělků jde na úplatky. Ani lupiči to nemají snadný.

*Kráče po stezkách hrdinných předků
svým mečem sveřepé stíná hlavy
překupníků a penězoměnců,
neviděn mstí mrzkosti světa.*

— Na to si vždycky dávám bacha. Aby nikdy nezůstal žádný živý svědek.

Lesů strašný pán, pokořitel srdcí
zástupů žen, zjednává právo
rozdává stříbro rodinám svým
by živil je žírnými statky.

— Nedaj mi, ty kurvy, nic zadarmo. Prý na ty mý pancharty.

Velitel mužů a vůdce psanců
přináší vítězství, přehojný lup
tucet jich svírá stříbřité meče
by krví bránili bohatýra čest.

— Tucet nás nebylo nikdy. Půltucet možná; v těch nejlepších dnech. Ale teď už mi zbyl jen ten prasák Jehňátko.

V řeži mužů meče řinčí
druh druhu je dobrou záštitou
život visí na pavoučím vlákně
smrt nás spojí s božskou věčností.

— Věčnost je jen pro slabé. Silní ... si urvou trochu té radosti a ... uspokojení ... už na tomhle světě.

Bezduchá kázeň branných myšlenek se snažila dodat další sloky, ale jeho mozek začínal postupně tonout v lihovém opojení z kořalky, tok jeho mysli zpomaloval až nakonec zmrtvěl v bezesném spánku. Hlava mu klesla na stůl, brk vy-

padl z ruky a černý duběnkový inkoust z převrženého kalamáře pomalu odkapával na vyleštěné jezdecké boty ra-biátovy.

Pařez už téměř hodinu sprostě klel. Ráno zastihlo falešného rytíře ve velmi špatné náladě. Probudil se časně a v jeho hlavě probíhal lýtý boj a dlouho nebylo jasné, zda zvítězí pravidelná pěchota nebo horda plenících barbarů. Po snídani zavládlo vratké příměří a tak se vydal z hradu do hospody. Cestou minul malý hřbitov, kde v míru leželi dva jeho bývalí chlapi. Padli před pár měsíci, protože podcenili starého obchodníka doprovázeného mladým synem a dcerou. Mladík se po tom, co rozsekali jeho otce, bil jako lev a podařilo se mu rozetnout hlavu Štěkovi. Kyje probodla dcera, když neudržel na uzdě svůj chtíč.

Na hrobech ležely čerstvé jarní květiny. Jehňátko je tam musel přinést večer. Ten muž byl pro Pařeza stále záhadou. S lidmi neměl slitování, ale rozuměl si s přírodou. A občas i s mrtvými.

Pařez nebyl ani zdaleka tak sentimentální. Bodl svého koně do slabin a rozjel se dolů do vesnice.

„Veliteli, co vy tady?“ ozval se mu za zády známý hlas. Zastavil koně a otočil se.

„Jedu do hospody.“

„Můžu ject s váma, pane?“

Pařez se zamyslel. Jehňátko ale vypral ze svých hadrů všecku krev a zdál se strízlivý. S konví v ruce vypadal spíše na zahradníka. Tedy až na ten obličej. Ten už ale všichni místní znali. Proto přikývl.

Cesta jim však trvala skoro hodinu, neboť musel jet krokem, aby mu hromotluk stačil. Na hospodském dvoře mu předal otěže svého ryzáka, protože věděl, že o něj bude dobře postaráno. Jehňátko si rozuměl i s koňmi.

V hospodské sále byli jen dva hosté. Podomek ze mlýna se při pohledu na hradního pána roztrásl a skrčil se pod stůl. Druhého muže Pařez neznal.

„Kdo je to?“ zeptal se hostinského, který se krčil na druhé straně místnosti.

Namísto hospodského odpověděl sám host. Povstal a bodře nabídl ruku příchozímu. „Já jsem tu nový. Potulný učitel a písař. Jaromír jméno mé.“

Zformované jednotky ve zlotřilcově hlavě se rozhodly přejít do šturmu. — *Stát!* zařval na ně. *Pohov! Už dlouho jsem si nepopovídal s někým, kdo umí číst a psát. S někým, kdo dá dohromady víc než holou větu. I já jsem kdysi býval písařem.* Přistoupil k učiteli a pevným stiskem mu potřásl rukou. „Já jsem rytíř Hostibor, zdejší hradní pán.“

„Je mi ctí vás poznat, pane rytíři.“ Růžovolící mladík se slámovými vlasy, se zdál skutečně potěšen.

„Přines víno, hospodo! Pro mě i tady i pro učitelskýho.“

Prznitel dívek si přisedl ke stolu a mladík si po krátkém zaváhání sedl přímo proti němu. Otrlého vraha překvapilo, že se mu dívá přímo do očí a neuhýbá pohledem. Dokonce ani Jehňátko to nedokázal na víc než na pár vteřin. „Jak jste se tu ocitl, mladý pane. Tady nikdo neví, na co je vlastně dobrý písař. A učitel sem nezabloudil drahně let.“

„Pravdu díte, rytíři. Myslel jsem si, že si tu vydělám na živobytí, ale nikdo mne v tomhle bohy zapomenutém kraji nejspíš nepotřebuje.“

— *Už pár dní uvažuji o tom, že bych najal novýho chlapa. Myslel jsem spíš na nějakého hrdlořeza, ale i někdo vzdělaný by se taky hodil. A hrdlořez z něho nakonec taky může být. Chytřího lze ohnout, ale z hlupáka mudrc nikdy nebude. „Nechcete vstoupit ke mně do služby, pane písaři?“*

„Vy potřebujete písaře, pane?“ podivil se mladík.

„Tak nějak. A mohl byste pro mě dělat i další věci.“

„Nerad bych si ale ušpinil ruce, pane rytíři. Nanejvýš inkoustem. Nejsem sedlák ani sluha.“

„U mě si ruce neušpiníte, mladý pane. — *Nanejvýš tak krví. A to tě možná bude bavit, stejně jako to baví mě. Krev je mnohem víc vzrušující než inkoust.*

„A má to perspektivu, pane?“

Trýznitel sirotků se musel dlouze zamyslet. To slovo už několik desetiletí neslyšel a jeho význam už zapomněl. Jeho myšlenky zaujaly obranné postavení a bránily mu pro-

niknout do pokladnice jeho starých vzpomínek. Všude se je-
žila kopí a z hloubi obrany občas vzlétaly hořící šípy. Ne-
zbylo než provést odvážný obchvat a do tvrze rozumu pro-
niknout pod příkrovem mlhy nevědomí. Když se konečně
probil až k pochopení, tak mu kapitulující vědomí předhodi-
lo obraz čerstvých hrobů Štěka a Kyje. „No, dá se to tak říct.
Určitě ale nezůstaneš nezaopatřený na stáří.“

Do místnosti vstoupil Jehňátko a usmál se na svého velitele.
Nedopadený žhář musel ocenit, že Jaromír pobledl jen
téměř neznatelně.

„Plácnem si na to, Jaromíre?“

Jehňátko se zachmuřil a mladý muž ještě víc zesinal.
Navzdory tomu přikývl.

Jehňátko byl znepokojen. Nevadilo mu, že se mu nováček
vyhýbá a nezúčastňuje se jeho oblíbených zábav jako vrhání
mrtvých krys z hradeb nebo prolézání hadích kobek. Sta-
rosti mu dělal šéf. Většinu času věnoval nováčkovi, dlouze
s ním rozmlouval, učil ho šermu, jízdě a dokonce ho bral na
lov. Jediné, co Jehňátka trochu uklidňovalo, byla skutečnost,
že mu velitel stále dovoľoval leštit své vysoké holínky.

I nyní ho nechal doma a do hospody šel jen s tím otravným
chlapem. „Jdeme si trochu zařádit s děvkama,“ oznámil mu,
když se s Jehňátkovou pomocí dostával do sedla. „To by tě

nebavilo, kamaráde,“ sdělil mu omluvně sedě na svém ryzákovi.

Jehňátko musel uznat, že by ho to vskutku nebavilo. — *Nechápu, co páneček a ostatní chlapi na těch ženskéjch vidí, pomyslel si. Stačí se k nim přiblížit a ony ječí jako na bysem je natahoval na skřipci. U hospody ale stojí stáj a bude v ní alespoň půltucet koní.*

Nezbylo mu tak nic jiného, než vystoupat až na vrchol bergfrídu a tam pod starou rozpadávající se střechou pozorovat sexuální život kolonie netopýrů. Z neradostného zadumání ho probudily až zvuky blížících se kopyt. Vyhlédl z jedné z četných děr v došcích a spatřil, jak se ke hradu blíží osamělý vraník s plavovlasým jezdcem. Náhle dostal nápad.

U brány byl dřív než jezdec. Otevřel mu vrata a když mladík seskočil z koně, promluvil: „Vítám vás, mladej pane. Ukážu vám moc pěkný místečko, kde se budete moct pěkně natáhnout.“

Jaromír, ale nebyl tak hloupý, jak Jehňátko očekával. „Myslíš nejspíš skřipec. Děkuju, ale nechci.“

— *Je to podělanej čaroděj, zachvátila Jehňátka panika. Čte mi mý myšlenky.* Nezbylo mu než rychle jednat. Naštěstí nebyl proti magii bezbranný. V ruce stále ještě držel kovovou zarážku veřejí. A i bozi stáli při něm. Zarážka mladíka zasáhla do spánku, dříve než stačil vyslovit zakletí. Sesul se k zemi, zůstal ležet na zádech a zdálo se, že nedýchá. Amatérského

anatoma však nemohl ošálit. Rychle zkontroloval zda čaroději bije srdce a radostně si zašeptal: „Chvála bohům, žije!“

Jehňátko nelenil a odtáhl si ho do své improvizované mučírny. Věděl že má dost času na přípravu. Čaroděje probudil džberem vody, až když si připravil všechny své ostré i tupé nástroje, rozžhavl kleště a do půl těla vyslečeného a z bot vyzutého muže znehybnil na skřipci. Nezapomněl ani na roubík.

Když čaroděj otevřel oči, dal mu dost času, aby si uvědomil svou strašlivou situaci. Tuhle předehtu měl Jehňátko nejraději. Trochu ho sice zklamalo, že se mladý učitel snažil tvářit vyrovnaně i při pohledu na rudé kleště v jeho ruce, ale ani to ho nemohlo zmást. Neunikla mu bezbřehá hrůza v rozšířených zornicích ani studený pot na čele budoucí oběti.

— *Uvidíme, jestli ten čarodíjek vydrží dýl než ten voják předmi-
nule.*

Vladislav seděl v nejlepším pokoji hostince U staré kvočny a čekal až mu někdo přinese zprávu. Hostinec stál uprostřed Zvoliněvsi malé tržní vsi na cestě do Záhoří.

Ještě před pár týdny znal Zvoliněvš jen z map a netušil, že se v něm někdy ocitne. Rozšíření obzorů mu přineslo zasnoubení jeho sestry s týnským a hradeckým vévodou Boleslavem. Budoucí švagr se ho rozhodl povýšit na kapitána, a to mu přineslo i nové povinnosti. Několik prvních dnů to

vypadalo na povinnosti čistě společenské, jako byla účast na plese či únavné hodiny v ateliéru dvorního malíře marně se snažícího zachytit jeho oduševnělý výraz.

— *Nebo to snad byla oduševnělá snaha zachytit marný výraz?* zeptal se sám sebe Vladislav, který právě neměl na práci nic lepšího, než dumat nad svým osudem.

Po týdnu se totiž ukázalo, že i kapitánská hodnost má svou odvrácenou tvář. Boleslav ho vyslal na trestnou výpravu, jejímž cílem měl být nějaký místní zbojník, o němž nikdo nic nevěděl, kromě toho že on a jeho kumpáni nezanechávají živé svědky.

Vladislav se domníval, že záležitost by mohl či spíše měl vyřídit nějaký místní starosta či hradní seržant, nicméně až k vévodovi pronikl příbuzný jedné z obětí a podařilo se mu Boleslava přesvědčit, že je potřeba nasadit nějakého důvěryhodného kapitána.

Věc se ještě více zkomplikovala, když nově povýšený kapitán dostal dopis od onoho přesvědčivého muže. Ten dopis nosil od té doby s sebou a tak se rozhodl, že si ho ještě jednou přečte. Byl napsán smělymi a krásnými tahy a nebyla na něm jediná kaňka.

Jaromír, učitel měšťanské školy v slavném městě Kamenné Hradiště u Západního moře a městský písař tamtéž,

Vladislavovi, veleváženému korouhvévnímu pánu na Černém brodě, kapitánovi hradské hotovosti a pobočníkovi našeho vévody na Týně a Hradci, velitelé chrabrých mužů;

Osměluji se Vás požádat, zda bych se nemohl osobně účastnit dopadení zbojníka a lapky, jenž způsobil nevýslovný smutek nejen mé rodině, ale i mnoha dalším nevinným lidem.

Boleslav, náš vévoda, mi v osobním rozhovoru sdělil, že jste čestný a odvážný muž a především jste bohatě obdařen všemi schopnostmi, jež Vám umožní splnit obtížný úkol, jenž před Vámi stojí.

»Proč bych tedy potřeboval pomoc pouhého učitele?« ptáte se jistě, ctěný veliteli.

Dovoluji si Vám proto připomenout, že patřím mezi ty, kteříž o onom muži vědí nejvíce. Nikdy jsem ho sice neviděl a bohům žel ani neznám jeho totožnost, mluvil jsem však s několika pozůstalými a jsem tak s to Vám ukázat místa, kde přepadával a vraždil své četné oběti. Mohu Vám, vzácný korouhevní pane, tudíž nezpochybnitelně prospět při stíhání zločince, jenž učinil mnohé nešťastnými a mě uvrhl v útrapy zavržených ještě na tomto světě.

Vladislav nebyl příliš nadšen účastí civilisty na vojenské misi, ale jako čestný a odvážný muž a držitel všech potřebných schopností nemohl nabídku odmítnout. Rozhodně ne poté, co se za Jaromíra přimluvila Vladislavova sestra.

Pro jistotu ale dospěl k rozhodnutí, že se k panu Jaromírovi bude chovat s chladnou profesionální neutralitou. To se mu ale dařilo jen necelý den, jelikož Jaromír měl sice oči plné smutku, ale jinak byl přátelský a inteligentní a svůj smutek se

rozhodl nepřenášet na jiné. Druhý den už byli přátelé a Vladislav se tak dozvěděl, kolik úsilí stálo Jaromíra získat, alespoň ty drobtý informací a kolik peněz z jeho dědictví skončilo v kapsách místních i vévodských úředníků. Ještě více se Jaromír spřátelil s Boromírem, Vladislavovým pobočníkem a teď už i praporečnickem. Bylo to trochu překvapivé, neboť Jaromír byl vzdělaný syn zámožného obchodníka, městský písař a učitel na vyhlášené škole, zatímco Boromír neuměl číst ani psát. I přesto si rozuměli a když byli spolu, bylo možno tu a tam zahlédnout v Jaromírových očích náznak úsměvu.

Teď jim ale mladý učitel chyběl. Před deseti dny se totiž náhle rozhodl, že se vydá na průzkum do smiřického údolí a nedal si to rozmluvit. Od té doby o sobě nedal vědět. Ve Vladislavovi rostlo podezření, že se Jaromír odhodlal jednat na vlastní pěst a vlastní rukou pomstít smrt svých blízkých.

— *Co když se už stal další obětí toho krvavýho řezníka? Proč sem mu to hned nezakázal! Proč sem se mu v rozhodnej okamžik podíval do očí!*

Kapitán-začátečník došel k závěru, že si obstará něco k snědku, aby vyrovnal energetickou ztrátu, kterou mu přineslo usilovné přemýšlení a rostoucí obavy. Vyšel proto z hostinského pokoje a obrátil se k jednomužné strážci, která stála před dveřmi. Mladý svobodník se usilovně snažil vyzařovat obezřetnou vstřícnost.

„Nedokázal byste sehnat nějaké jídlo, svobodníku? Mám docela hlad a k obědu je daleko.“

„Můj kamarád Vintíř, by vám moh' udělat vaječninu se sedmidolskou klobáskou, pane kapitáne.“

„To nezní špatně.“

„A zdejší pekař peče skvělý buchty, pane.“

„Přineste mi obojí, svobodníku.“

„Provedu, pane! Tvarohovou nebo makovou?“

Vladislav byl příjemně překvapen, že má na výběr. „Tvarohovou, svobodníku.“

„Ale kdo vás bude mezitím strážit, kapitáne,“ namítl ještě svobodník.

— *Myslí mu to. Dotáhne to vysoko. Pokud teda přežije mou první misi.*

„Dokážu se o sebe postarat sám, vojáku.“ Aby dodal svým slovům přesvědčivosti, poklepal pozlacenou hlavici jílce svého meče. — *Dárek od nastávajícího švagra. Bohužel nejspíš očekává, že ho ještě použiju. Záviš měl pravdu, sme jen psi, kteří se musí modlit, aby měli štěstí na pána.*

Svobodník se dál nepřel a vydal se splnit rozkaz. Vladislav osaměl. Vrátil se do pokoje a rozhodl se, že si něco přečte. Byl ale pomalý čtenář a tak dočetl sotva první dvě strany z nové Vilémovi básnické sbírky »Lásky předčasně zmoudřelého čtyřicátníka«, když se svobodník vrátil.

„Měli už jen makovou, pane,“ oznámil už ve dveřích, když však viděl velitelův zklamaný výraz, doplnil: „Vrátila se druhá hlídka, pane.“

„Sou v pořádku?“

„Neměl sem čas to zjišťovat, pane. Ale zdá se, že sou všichni. Jen seržant má ovázanou hlavu.“

„Valibor?“

„Ano, ten.“ Svobodníkův doposud zářivý úsměv viditelně pohasínal. — *Začíná mu docházet, že s Valiborem už nemá šanci tu horší buchtovou náplň nějak zachránit.*

„Dejte mi to a běžte seržantovi říct, že od něj chci hlášení. A to neprodleně.“

Svobodník položil na stůl míchaná vejce na cínovém talířku, dva krajíce žitného chleba, v ošatce tři ještě horké nádherně vonící buchty a z vlastní iniciativy přinesený korbílek piva. Pak se tázavě zadíval na Vladislava, přičemž se jeho zbytkový úsměv proměnil v mírně pobavenou naději.

— *Čeká, že mu za to něco dám. Musel to zaplatit ze svého a ani vévodovi gardisti nemaj na rozdávání. To ale platí i pro vyšší šarže. Sem teď kapitán, ale příjmy mám jako chudej seržant. A navíc většina z nich padne na reprezentaci. Jen ten malíř stál majlant.* „Nechám vám to při první příležitosti připsat k žoldu. Teď nemám u sebe hotovost, svobodníku.“

Úsměv zmizel beze stopy, aby se ocitl v jiném, nejspíše mnohem šťastnějším vesmíru, v němž se nenalézají insol-

ventní důstojníci ; a gardistův výraz zřetelně vyjadřoval, co si myslí o návratnosti své investice. S maximální úsporností naznačil zaslutování a beze slova spěšně opustil místnost.

„No, nechte mi trochu času, než to dojm,“ stačil se Vladislav ozvat, dokud byl svobodník v doslechu.

„Rozumím, pane. Čtvrthodinku. A přeju vám dobrou chuť.“ Seržant Valibor dorazil alespoň o čtrnáct minut dříve, ale pravděpodobně to byl jen čistě subjektivní Vladislavův dojem. Svědčil by o tom prázdný talíř, ošatka i korbílek. Cestou k veliteli trochu vrávorál, ale tvářil se jako mytický hrdina zneškodnivší svou první saň.

— *Co sem, při všech bozích, Boleslavovi udělal, že mi z celý gardy přidělil právě tohodge »seržanta«.* „Co mi nesete, seržante?“

„V jedný vsi sme narazili na odpor. Osobně sem obětoval svý zdraví, abysem ochránil svý muže, pane kapitáne.“

„To vidím, seržante. Kolik jich proti vám bylo?“

„»Jeden«, pane.“ Seržantův hlas dokázal i nízké číslo pojmut vskutku grandiózně.

„Dostali ste ho? Řek' vám něco?“

„Ne, pane. Jakmile moji muži zjistili, že sem těžce zraněnej a na pokraji smrti, přispěchali mi na pomoc.“

— *Pravděpodobně si na ně řval, aby ti pomohli a hrozil si jim, že je jinak pošleš k vojenskému soudu. Máš štěstí, že i tebe dokázali politovat.*

„Takže vlastně nevíte nic, seržante.“

„Vím, pane kapitáne, něco vím. Zmáčkli sme pak tamějšího hostinskýho a ten nám řekl, že to byl místní hradní pán a že před třemi dny přijal do služby světlovlasýho muže, kterej se představil jako Jaromír.“

Vladislav prudce vstal a poprvé v celém rozhovoru zvýšil hlas. „To mi, při všech bozích, říkáte jen tak, seržante! Velte na koně a hned vyrážíme! A nechte poslat zprávu Boromírovi a první jízdní, aby se k nám bez prodlení přidali.“

„Dost mě po tom úderu bolí hlava, pane kapitáne.“

— *Je to prostě idiot... Ale teď už aspoň vím, jak na něj.*

„Pak vám důrazně doporučuju, seržante, abyste se vrátil do Tejna a vyléčil ste se nám tam.“

Valibor nicméně nebyl zase tak úplně hloupý. „Budu muset odmítnout, kapitáne. Nemohu tady nechat svý muže bez mýho proaktivního velení.“

„Já už se o ně postarám.“ — *Možná to byla od Boleslava zkouška. Jak dlouho to s ním vydržím a jak rychle se ho dokážu zbavit.* „Před chvílí sem se, seržante, trochu nepřesně vyjádřil. Tady jde o zdraví perspektivního mladého důstojníka, takže to není důrazný doporučení, ale rozkaz.“

Pařez rozrazil ztrouchnivělé dveře jediným kopnutím. K mučírně zamířil hned poté, co své muže nenašel v nadzemních prostorách hradu. Závora, jíž Jehňátko zabez-

pečil své hájemství, neměla sebemenší šanci. Když napochodoval doprostřed klenuté místnosti, hromotluk upustil z kožených rukavic do ruda rozžhavenou tyč a uskočil, aby se sám nespálil.

— *To sadistický prase mi málem umučilo dalšího maníka. Zdá se ale, že se zatím nedostal k trhání nehtů a horkému oleji.* „Neříkal jsem ti mnohokrát, ty prase, že na kamaráda můžeš ruku vztáhnout jen na můj rozkaz!“

Jehňátko se viditelně roztrásl, ale přesto našel sílu k námitce: „On je to ale čaroděj, pane.“

„Čaroděj?“

„Čet' mi myšlenky, pane“

„Tvý myšlenky, by přečetl i absolutní imbecil, Jehňátko. Ty totiž furt myslíš jen na tu jednu věc. Ale to vyřídím až později. Ted' běž připravit koně, pakujem se odtud. A postarej se i o kuchařku, ať nás nezradí.“ Dychtivý Jehňátkův výraz utnul hned v zárodku. „Prostě ji jen podřízni.“

Jehňátko zklamaně odspěchal a Pařez si konečně našel trochu času i na Jaromíra. Nepříliš jemně mu serval náhubek a pak ho mnohem opatrněji uvolnil ze skřipce. V duchu ocenil, že nováček nezačal rvát bolestí, přestože měl trup plný podlitin a rameno mu zdobila čerstvá spálenina. Dalších pár bodů získal za to, že se dokázal sám vydrápat na nohy.

„I s tebou si budu muset popovídat, učitelskej. Dole ve vsi se objevili vojáci na koních. Sotva jsem stačil zmizet. Vedl je

seržant, kterému jsem rozbil hlavu kamenem. Pokud si na nás přivedl své nepřátele, nebo, co hůř, své přátele, tak ten rozkaz nakonec vydám.“ Pařez se zadíval na do mladíkovi tváře. „Nebo si tě spíš podám já sám. Ted' se dej trochu dohromady, za čtvrt hodiny vyrážíme.“

Obrátil se k odchodu, ale ve dveřích se ohlédl a Jaromírův výraz ho donutil ještě jednou promluvit: „Ohledně té perspektivy jsem nemusel mít pravdu. Ale nemohoucnosti stárí se určitě nedožiješ, to ti garantuju.“

— *Ani já se ho nedožiju. Ale čert to vem.*

Pařez shlížel ze sedla na ležícího Jaromíra. Od odjezdu neplynuly ani dvě hodiny, avšak hradní silueta se už ztratila za svahem Poštolčího vrchu, výrazné vyvýšeniny v dlouhém hřebeni Havraních hor. Přibližnou polohu zbojnického sídla určoval pouze hustý černý dým uhasínajícího požáru. Cesta začala strměji stoupat a Jaromír se stěží držel na koňském hřbetě. Nakonec při překonávání vyschlého koryta opustil sedlo a skončil se zasténáním na tvrdé zemi.

Pařez pár vteřin čekal a pak bez stopy emocí prohlásil: „Zdržuješ nás mladej a honce máme hned za prdelí. Pokud ještě jednou spadneš, tak tě tady budeme muset nechat. Předtím se ale budu muset postarat o to, abys už nepromluvil.“

Jaromír s obtížemi vstal a snažil se dostat zpět na koně. Ani nadvakrát se mu to ale nepodařilo.

Pařez seskočil s koně a sáhl po svém palaši. Mladík se pokusil stát vzpřímeně a svému osudu se díval zpřímá do očí. Pařez svou zbraň nevytasil, neboť poprvé ve svém životě pocítil lítost. Pěchota v jeho hlavě se ji sice pokusila utlouci ratišti svých kopí, ale Lítost povstala z prachu cvičiště a její temeno se vypínalo vysoko nad okolními zástupy. „Pomoz mi s ním na koně, Jehňátko. Přivážeme ho k sedlu.“

Boromír spatřil Vladislava jako temný obrys na popředí rudých plamenů. I když převyšoval většinu svých mužů, tak se ze seržantovy perspektivy jevil jako mravenec sledující požár mraveniště. Muselo uběhnout ještě mnoho dalších minut, než se svou jízdní četou přiblížil do vzdálenosti, která umožnila rozlišit Vladislavův ustaraný výraz. Pak už ale stačilo překonat jen poslední prudký svah a Boromírův grošák Povětroň stanul bok po boku Vladislavova hnědáka Vichra.

„Prej ste se něco dozvěděli o Jaromírovi?“

„Dozvěděli, Boromíre, ale není nám to nic platný. Pravděpodobně se setkal s tím zbojníkem a ten ho před pár dny vzal na tenhle hrad. Víme, že se sem před pár hodinami možná vrátil, ale to je vše.“

Boromír zaměřil pohled skrze otevřenou bránu plnou hořících trámů, jež blokovaly průchod. „Dovnitř se jen tak nedostanem,“ konstatoval, byť to bylo zřejmé.

„Nejspíš ho někam odvezli.“

„Možná. Ale je taky možný, že je uvnitř potřebuje naši pomoc.“

„Nevím, co mám dělat, Boromíre. Čekat až to dohoří? To už ale může bejt pozdě, ať už na záchranu či na stíhání. Možná je lepší začít se stíháním co nejdřív, dokud je stopa ještě teplá. Ale, co když je opravdu někde uvnitř?“

„Je tu ještě třetí možnost, Vladislave. Někdo se může pokusit dostat dovnitř a obhlídnout to tam. Na nádvoří to nevypadá zase tak zle. Trochu kouře, ale žádný plameny.“

„Nemůžu riskovat smrt žádnýho svýho muže.“

„Půjdu tam já,“ rozhodl se Boromír.

„Žádnýho svýho muže! I za tebe zodpovídám, příteli.“

„Zakážeš mi to rozkazem?“

„Víš dobře, že jsme ti nikdy nedal žádněj skutečnej rozkaz. Nikdy to nebyla potřeba.“

„Ani teď není. Já sám nejlíp vím, co mám dělat. Slibuju ti ale, že dám na sebe pozor.“

Boromír se dříve než domluvil rozjel kolem hradu. Netrvalo to ale ani pět minut a vrátil se.

„Myslím, že se tam dostanem. Potřebuju na to ale jednoho gardistu z druhý jízdní. Pokud mi ho ale Valibor půjčí.“ Boromír se rozhlédl. „Nikde tady ale seržanta nevidím. Snad se mu něco nestalo, ...»chudáčkovi«?“

„Dostal to kamenem do hlavy, když obkličoval vesnickej hampejz. Nic vážnýho, musel sem ho ale odvolat do Tejna.“

„Chvála bohům. Někdy se jim podaří zařídit i docela dobrou věc.“

„Jakejm bohům? Ten kámen na něj nejspíš hodil ten náš lapka a zdravotní dovolenou sem mu nařídil já.“

„Tak teda chvála tobě, veliteli. I když za tím vším stejně musel stát nějaký hodně přejícnej bůh. Můžu si teda toho chlapa půjčit?“

„Si velitelem týhle akce, Boromíre.“

Boromír se už nezdržoval dalším rozhovorem, rozjel se mezi mužstvo a po chvíli se vydal na druhou stranu hradu následován svobodníkem Rastiborem. Za nimi se rozjel i Vladislav, kterého zajímalo co se bude dít.

„Vylezeš tam, Rastibore?“ zeptal se seržant pod návětrnou hradbou přerušenou několika asi čtvrt pídě širokými téměř svislými puklinami.

„Brnkačka, seržo.“

A byla to opravdu „brnkačka“. Svobodník zaklínil své prsty do jedné z puklin a nečekaně snadno stoupal po svislé hradební zdi.

„Seržo?“ podivil se Vladislav v okamžiku, kdy svobodník opatrně přelézal parapet.

„Valiborovi při tom jeho proaktivním velení trochu upadla disciplína. Ale teď není čas to řešit. Nejdríve musíme zachránit Jaromíra.“

Rastibor už mezitím stál na ochoze a házel dolů lano. Boromír ho elegantně zachytil a bez zaváhání vyšplhal nahoru. Na ochoze zamával Vladislavovi a podíval se dolů do nádvoří. Stál přímo nad stájemi, které už jen doutnaly. Žhavé uhlíky však dávaly najevo, že tudy cesta nevede.

„Tamhle to vypadá líp,“ ukázal Rastibor na krátký úsek nádvoří chráněný jen hradbou.

„Dobře, deme tam,“ rozhodl Boromír a rozběhl se po zčernalém ochoze. „Zkusíme to tady. Drž mi lano a počkej až se vrátím.“

„Nebude lepší, když půjdu s váma...“ svobodník se zamyslel, „... pane. To lano můžu tady nahoře uvázat.“

„Je to bezpečný?“

„Umím vázat ty nejlepší uzly v celý Stráži. A když budem dva, tak to mnohem rychlejc prohledáme.“

„Tak dobře. První du já a pak ty, frajtře.“

Slaňování Boromíra vždycky bavilo a dolů to bylo jen pár sáhů. Dole počkal na svobodníka a rozdělil úkoly. „Ty prohledáš vyšší patra, pokud se do nich dostaneš a já si vezmu na starost přízemí a sklepy. Sejdeme se tady u lana.“

Hrad byl spíše větší tvrzí, a tak Boromír očekával, že průzkum bude záležitostí pár minut. Pak ale vstoupil do sklepení a zjistil, že to nebude tak snadné. Většinou to byly jen prázdné chodby, zapáchající a pokryté vlhkým slizem. Dole pod mučírnou však objevil místnost, do níž někdo

ukládal zohavené mrtvoly. Celou věčnost se musel přemlouvat, než do ní vstoupil.

— *Může tam být. Je to můj přítel – možná je ještě živý, ale musím mít jistotu.*

Když po pár minutách vyšel, byl bledý jako křída. Klekl na kolena a začal zvracet. Až pak se trochu vzpamatoval a začal vystupovat nahoru, ztrativ náhle naději, že nahoře stále ještě může svítit slunce.

Dříve než denní světlo, ale spatřil svobodníka, který mu šel naproti.

„Co se vám stalo, pane seržante?“ I on byl ve světle louče pobledlý.

„Nic, svobodníku. Jen tam bylo, sakryš, málo vzduchu.“

„Viděl ste to?“ ukázal svobodník na rozkopnuté dveře mučírny.

Boromír přikývl. Náhle se mu chtělo zase zvracet.

Rastibor se zahleděl seržantovi do tváře a podařilo se mu vcítit do jeho pocitů. „Tam dole? Tam bylo ještě něco hroznějšího, pane?“

„Něco hroznějšího, svobodníku. Něco mnohem hroznějšího. Nemůžu o tom, kurva, mluvit. Tys něco našel tam nahoře?“

„Jen mrtvou ženu, někdo ji podřízl hrdlo. Nejspíš služka. A taky tři mrtvé psy.“

„Žádné stopy, po těch, co tu žili? Nějaké stopy po panu Jaromírovi.“

„Ne, pane.“

„Pomož mi na vzduch, svobodníku. Nedá se tu pořádně dýchat.“

„Rád, pane.“

Těch posledních pár sáhů k povrchu se zdálo nekonečných. Na konci je ale čekalo světlo. Slunce svítilo, jako by se nic nestalo a všechno to, co spatřil v podzemí, se zdálo jen zlým snem.

Na čerstvém vzduchu se Boromír trochu vzpamatoval a rozhodl se prozkoumat i plochu malého nádvoří. Proplétali se mezi dohořívajícími troskami a snažili se vyhýbat se dýmu, který se z nějakého podivného důvodu rozhodl nestoupat do vysokého povětří.

Boromír začal kašlat a z Rastiborových krhavých očí vytékaly proudy špinavých slz. „Musíme se vrátit, pane Boromíre. Jinak se už nedostanem ven.“

„Máš recht, Rastibore.“ Boromír se naposledy rozhlédl kolem sebe. V ten samý okamžik se odvážnému slunečnímu paprsku podařilo proniknout až do předpekli a zalesknout se na něčem zlatavém, něčem téměř zadupaném do prachu.

Boromír se pro ten předmět sklonil a vzal ho opatrně do dlaně.

„Co to je?“ zajímal se svobodník.

Boromir z předmětu odfoukl poslední zbytky prachu. „To je starej královskej denár. Poslední vzpomínka, která panu Jaromírovi zbyla na jeho sestru. Dárek, kterej mu dala pár dnů předtím, než se vydala na cestu, z níž se už nevrátila.“

„Vypad’ mu?“

„Ne. Takovýhle věci se jen tak neztrácej. Nechal nám ho tady, abysme věděli, že už ho tady nemusíme hledat.“

Vladislav se s nadějí obrátil na velitele dvojčlenné průzkumné hlídky. Vyslal ji ještě předtím, než Boromír pronikl do hradu, ale vrátila se až dlouho po něm.

„Našli ste nějaké stopy?“

Z oblohy se na ně snášel černý popel vypadávající ze sloupce dýmu, jenž se v sílícím větru stáčel k východu. Občas je zasahovali i větší doutnající oharky a též ohořelé útržky papíru, snad poslední zbytky eposu ale spíše žárem zčernalé číslice Pařezovy účetní rozvahy s nepromlčenými krví zbrocenými *má dáti*.

„Našli, pane kapitáne. Cestou sme potkali nějakýho vidláka a toho sme přesvědčili, aby nám řek’, co viděl. A viděl toho dost. Hradní pán spolu s dvěma svejma chlapama jel před pár hodinama cvalem na sever k horám.“ Desátník ukázal rukou k údolí, které prořezávalo předhůří a mířilo k vysokým horám na lehce zamlženém obzoru.

Vladislava by sice zajímalo, jak toho venkovana přesvědčili, ale rozhodl se raději neptat. Jeho výraz však pravděpodobně hovořil za něj.

„Nic moc sme mu neudělali, pane. Stačilo, když mu tady Něžmír ukázal své pěsti. A pak mu dal malou výchovnou přes hubu, když si nás – vévodovy gardisty – dovolil označit za »chudáky, co strkaj nos kam nemaj«. Má jen trochu pochroumanej nos a natržený obočí.“

— *Co by asi měl pochroumanýho, pokud by si od Něžmíra zasloužil »velkou výchovnou«?* „Byl mezi nima pan Jaromír?“

„Jeden z těch jezdců, by podle popisu odpovídal. Podle toho venkovana měl světlý vlasy, ale prej se sotva držel na koni.“

Vladislav si vzpomněl na Boromírova slova o mučírně v podzemí hradu. — *Vždyť to nemusí bejt skrz mučení, snažil se v duchu utěšit. Jaromír není zrovna skvělej jezdec.*

„Dokážete je stopovat, svobodníku?“

„Nejsem moc dobrej stopař, pane. Ale je nebude těžký stopovat. Nemaj čas zametat stopy a navíc, jak sme zjistili, jeden z nich krvácí.“

„Krvácí?“

„Každejch pár desítek sáhů je na tý cestě trocha zaschlý krve.“

— *Chudák Jaromír.*

Jeho i vévodovi jezdci, všichni už v sedlech, ho upřeně pozorovali a čekali na jeho rozhodnutí.

„Hoňte je! Hoňte do úmoru!“ Vladislav použil prastaré zvolání, které, pokud je vydal oprávněný muž, mělo sílu soudního rozsudku. Pokud by se stíhaní bránili, mohli by je vojáci bez milosti zabít. A Vladislav tím oprávněným byl, neboť jako kapitán mohl stíhat i ty, kteří ještě nebyli odsouzeni a nepotřeboval přitom ani předběžný souhlas vévody.

Boromír, který seděl na Povětroňovi po jeho boku, se hned ujal operativního velení. „Stopař jede jako první. Pak jedu já a všichni ostatní za mnou. Snažte se šetřit koně, odpočívat budem až po setmění.“

Vladislav se zařadil hned za Boromíra a když po pár desítkách honů zabočili na cestu vedoucí k jihu, sledoval, jak jeho přítel pečlivě kontroluje stopařovu práci. U velké stopy krve na břehu vyschlého potoka dokonce zastavil, seskočil s koně a dlouhé vteřiny vše podrobně zkoumal. Pak pohlédl na Vladislava a na jeho němou otázku oznámil: „Maj velkej náskok. Čtyři, pět hodin nejmní. Tady Jaromír nejspíš spadl s koně. Ale zdá se, že ho na něj zase dostali.“

I druhou mnohem konkrétnější otázku vyčetl jen z velitelových očí. S odpovědí si však dal na čas. Byl už nazpět v sedle, když promluvil: „Naději ještě máme. Pokud je Jaromír ještě naživu a ještě pár hodin to vydrží.“

— *A co když nevydrží?*

Boromír se otočil a rozjel se tryskem za stopařem. Po chvíli si však, nejspíše jen sám pro sebe, zašeptal několik slov. Vla-

dislav, jenž ho mezitím dohnal a jel těsně vedle něj, je přesto zaslechl.

„Pak se postarám, aby ho ti hajzlové dlouho nepřežili.“

Pařez se rozhodl, že při rozhovoru s Jaromírem nepoužije biče, ačkoliv tušil, že to bez něj nebude tak snadné. Byl pozdní večer prvního dne a Jaromír seděl u ohně, který si rozdělali ve skalní rozsedlině. Jehňátko si lízal rány někde ve skrytu, ale jeho štkání občas přehlušilo i vodopád vrhající se z malé skalky čtvrt honu od jejich dočasného tábora.

Odřady uvnitř mozku nelítostného vraha byly sice vzorně sešikovány a připraveny k útoku, ale za nimi se rýsovala nepostižitelná nejistota.

„Tak ti chlapi na koních s tebou nemají nic společného?“

„Nemají.“ Jaromír odpovídal krátce a klidně.

— *Překvapivě klidně na někoho, kdo utekl Jehňátkovi z lopaty a stojí před nasraným lesů pánem.*

„Nezprznils nějaký dítě či pannu? Někoho, kdo má příbuzný, kteří si můžou dovolit najmout si pár ostrých chlapů?“

„Nezprznil.“

„Pak si možná okradl nějakého šlechtice či nóbl obchodníka?“

„Nic takového.“

„Takže máš v tomhle ohledu úplně čistý svědomí?“ — *Jak dlouho už jsem nemluvil s někým, kdo rozumí slovu „svědomí“? A navíc jsem ho nemusel hned potom zabít.*

„Mám.“ V Jaromírově hlase nezazněl ani náznak uražené plačtivosti.

„Tak potom si zrádce, který mě zradil za pár grošů.“

„Nikdy jsem vás nezradil, pane Hostibore.“

— *Hostibor... Proč jsem mu jen řekl svůj pravý jméno. Myslel jsem si, že je to bezpečný, protože nikdo z těch, co ho znali, už není naživu. Přesto mi připomíná minulost, která už není a nikdy se nevrátí. Jméno je klíčem k srdci.*

„Přísahej při Velesovi, Jaromíre!“

„Přísahám při Velesovi, že jsem vás, pane rytíři, nezradil. Ať jsem proklet Perunem a Velesem, ať zezlátnu jako zlato, ať jsem rozsekán vlastní zbraní!“

— *Zní to přesvědčivě. Ale... co když je jako já. Křivě bych přísahal i na smrt své matky a na bohy už dávno nevěřím. Pokud by byli nad námi, už dávno by mě srazil hrom, či sežral mor... Všichni, ale nemůžou být jako já. Pokud už tedy nejme všichni v pekle. „Věřím ti, alespoň prozatím. Budeš mně ale prosit, abych dovolil Jehňátkovi pohrát si s tebou, pokud si zalhal nebo mě někdy zradíš. Já jsem totiž horší než on, protože to, co on dělá puzen nízkými zvířeckými pudy, to já dělám s rozmyslem.“*

Myšlenky ve zbroji v jeho hlavě se rozhodly dát si na chvíli pohov, neboť útok byl odvolán. — *Přesto bych byl raději, kdybych to nikdy nemusel udělat. Zabil bych člověka, který se mohl stát mým přítelem.*

Boromír se dlouho rozhodoval, zda Vladislava vzbudí. Kolem zuřila jarní bouře a kapitán usnul únavou kryt přewisem. Ostatní už takové štěstí neměli. Přewis byl mělký a jedinou alespoň částečnou ochranou byly kořeny suché černé borovice v jeho středu. Polosedě se opíral o sedlo a ve spánku se usmíval. Idylický obrázek narušoval jen sopel, který mu stékal z nosu.

— *Zase má tu svoji májovou rýmu. Mám ho probudit? Když ho ale neprobudím, tak si to můžu do konce života vyčítat.* Opatrně se sklonil a lehce se dotkl velitelovy rozevřené dlaně. Byla studená a vlhká.

Vladislav se zachvěl a otevřel oči. Chvilí se díval na Boromíra a pak se zeptal: „Děje se něco?“

„Jeden z gardistů to tady prej zná a před chvíli sem slyšel, jak ostatním říká, že je tady nějaká zkratka – podzemní chodba, která vede na druhou stranu hor.“

„Proč to neřek’ dřív?“

„Myslím, že z ní má strach.“

„Ze zkratky?“ ověřoval si Vladislav.

„Mluvil něco o nějakých mstivejch přízracích.“

„Přived' mi ho.“

Gardista sporé postavy stále ještě seděl s kamarády pod vzdáleným stromem a snažil se zahřát si prokřehlý ruce. „Vy ste asi něco slyšel, seržante,“ konstatoval ponuře, když nad ním Boromír tiše stanul, aniž by seržantovi vzhlédl do tváře.

„Nechtěl sem to slyšet, ale už se stalo.“

„Že já si, kurva, pustil hubu na špacír. Chtěl sem jen trochu vystrašit své kamarády.“

„Takže sis si to vymyslel?“

„Ne, pane. Můj dědeček tou cestou skutečně šel.“

„Takže se dá projít?“

„Možná. Ale můj dědeček z toho prej zešedivěl už v necelejch dvaceti.“

„Kapitán by chtěl o té cestě slyšet něco víc.“

Voják zůstal sedět a bez pohybu zíral na Boromírovy zabláčené škorně.

„Hned, desátníku.“

Desátník pomalu vstal, ale jen proto, aby opět po chvíli zatuhl.

„Je to rozkaz, desátníku.“

„Vy si opravdu chcete vzít pana kapitána na svědomí, pane? Normálně mi není nic do věcí pánů důstojníků, ale pan kapitán je dobřej chlap. Nerad bysem způsobil jeho smrt.“

„Tvý slova ho asi nejspíš nezabijou.“

„Mý slova ne, pane. Ale může ho zabít jeho špatný rozhodnutí.“

„To nech na něm, desátníku. On je velitel.“

Vladislav je očekával s hrnečkem mátového čaje v rukou a čistým nosem. Z hrnečku se kouřilo a čaj nádherně voněl.

„Slyšel jsem, desátníku, že víte o nějaký kratší cestě skrze hory. Hodně by nám pomohla, protože se naše ztráta téměř nezkracuje. Těsně před bouřkou sme viděli jejich oheň aspoň tři míle před náma.“

„Vím o nějaký kratší cestě, vede podzemím, ale tou byste určitě nechtěl jet, pane kapitáne. Jen pár mužů se do ní odvážilo, a jen můj dědeček vyjel ven. A to ještě tou špatnou stranou.“

„Špatnou stranou?“

„Tou, kterou tam vjel, pane.“

„Takže ani není jasný, zda je to opravdu průchodný.“

„To teda není, pane. Ale má to dva konce. A pak je tu to proroctví.“

„Jaký proroctví?“

„Proroctví slepýho mládence, kterej prej už za časů posledního krále prorokoval, že tou cestu jednou někdo projede. Musí však bejt splněný tři podmínky.“

Boromírovi se to přestávalo líbit. — *Ten chlap si určitě vymejší. A leze to z něj, jak z chlupatý deky.*

„Jaký podmínky?“ Vladislav byl vzácně trpělivý.

„Za první musí se jednat o pomoc příteli. Tak to je v cajku. Za druhý musí to být právě sedm chlapů.“

„To nebude právě snadný,“ zhodnotil druhou podmínku Boromír.

„A za třetí, jejich velitel musí být příbuzný krále.“

— *A pic ho kozla!* Boromír raději mlčel a ani kapitán dlouho nepromluvil.

„To by nemusel být zase tak velký problém,“ přerušil Vladislav ticho.

„Snad nemyslíš na Boleslava? Ale to je jen vojvoda.“

„Co není, může ještě být. Co jinýho vám řek’ váš dědeček o té cestě, desátníku?“

„Prej jsou tam ohniví démoni, který šlehají plamenýma metlama a smolou pálejí to, co mají chlapi v rozkroku.“

Následovalo další ještě delší ticho.

„I přesto se o to musíme pokusit. Pojedete s náma, desátníku? Potřebujem někoho, kdo to tady dobře zná a bude nás vést.“

Desátník se dlouho díval do Vladislavových očí, ale nakonec přikývl. „S váma to risknu, kapitáne.“

„Tak to už máme tři dobrovolníky.“

— *Mě se ale nikdo, kurňa, neptal.*

Jehňátko mlčky snášel krutou nespravedlnost. Byl to on, kdo našel nevelký převis, kam se mohli ukrýt před přicházející bouří, nicméně se pod ním nenašlo místo pro něj. Pařez si k sobě pozval Jaromíra a chudák Jehňátko zůstal na dešti. Velitel i učitel seděli u malého ohýnku a téměř nepromluvili.

— *Proč ho nezabije? Jiný chlapy zabil za jediný slovo, který se mu nelíbilo. Proč ho nedá na hraní mě? Sem přece jeho věrnej pes a každej pes si občas zaslouží kost.*

„Pořád se nás drží jako hovno košile. Kdy je to přestane bavit?“ obnovil po dlouhé přestávce hovor velitel. Bouřka mezitím začala ztrácet na síle.

„Možná se domnívají, že jste ten zbojník, který tady už pár měsíců loupí a vraždí.“

„Proč si myslíš, že si to myslí? Možná proto, že jsi jim to řekl ty.“

„Jak jsem jim to mohl říct, když jsem vás ani neznal. A dokonce ani teď nevím, zda jste ten zbojník.“

„Ale máš určité podezření?“

„Dost silné podezření. Proč byste jinak zapálil svůj hrad a dal se na útěk před vojáky. A běžní hradní páni si také nevydržují něco takového,“ Jaromír ukázal přímo na Jehňátka, který se jako zmoklá slepice krčil pod popršelým smrkem.

„A také nevraždí své služebnictvo.“

„Já mám naopak silné podezření, že jsi se v té hospodě neobjevil náhodou. Takže mstitel nebo psanec, jehož láká zbojnické řemeslo?“

„Co si myslíte vy?“

„Neměl bys mi to říct spíš ty?“ Pařez ale nečekal na odpověď. „Ale ta hra mě zatím baví, takže si počkám. Teď se ale musíme znovu vydat na cestu, bouře už končí a do noci ještě pár hodin chybí.“

Pařez vstal, vydal se ke koním a Jaromír ho následoval. Jehňátko nečekal na velitelův příkaz a začal uklízet. Uhasil oheň a dokonce se snažil ho alespoň trochu zamaskovat.

Pařez vyvedl svou ryzku na cestu, která se zde vinula vysoko nad úzkým údolím s burácivou bystřinou uprostřed. Bouře se už vzdalovala, ale právě když zvedl nohu do třmenu, udeřil do blízké skály opozdilý blesk. Bylo to dostatečně daleko, aby jim nehrozilo bezprostřední nebezpečí; oslnivý záblesk a následné hromobití však vyplašilo koně. Nejhuře dopadl velitel, jenž byl svou kobyolkou sražen do propasti. Na poslední chvíli se sice zachytil kořenů, nohám však chyběla pevná opora a tak byla jeho pozice uprostřed mezi nebem a zemí dlouhodobě neudržitelná. „Tak pomůže mi, k sakru, někdo?“ ozval se po chvíli.

Jehňátko zaváhal, protože byl stále dezorientovaný a především uražený, a tak s pomocí jako první přispěchal Jaromír. Navzdory nebezpečí a s bolestným zasténáním poklekl a Hostiborovi nabídl pomocnou ruku. Ten ji pevně

uchopil a po chvíli se mu podařilo přesunout své těžiště do bezpečí. Dlouhé vteřiny ale jen bezvládně ležel, zhluboka dýchal a díval se svému zachránci do očí. Až pak našel sílu na jediné slovo: „Děkuju.“

— *Ten zasranej čaroděj mi ukrad' pánečka. Už nebudu kamarád velkého a chytrého pána, kterej umí číst a psát a nikoho se nebojí. Už nikdy mi neřekne: „Tebe nemít Jehňátka, tak bych se cítil jako největší zloduch na celým hradě.“* To poznání zasáhlo Jehňátka silou, vůči níž byl blesk jen neškodné zajiskření.

Zlej, zlej učitel! Rozběhl se, aby se jednou provždy zbavil muže, jenž ho připravil o jediné skutečné přátelství v celém jeho životě. *Zlej, zlej čaroděj!*

Už mu zbýval poslední sáh k završení pomsty, když ho jeho milovaný pán poprvé a zároveň naposledy zradil. Strhl Jaromíra na sebe a Jehňátka už nemohlo nic zastavit. Pád, který ho čekal, byl dlouhý, ale matka příroda ho v těch pár posledních vteřinách neopustila. Poprvé v životě pocítil všepohlcující štěstí.

— *Tak tahle se cítí ptáci.*

Vladislav pečlivě zkoumal vchod do podzemí. Nebylo na něm nic podivného, žádná magická vzlínající mlha, žádné tajemné zvuky z podzemí, žádný prastarý strážce ani žádné stěží čitelné nápisy. Prostě jen díra ve skále. — *A uvnitř tma jako... v pytli.*

Vichr nasál trochu zatuchlého vzduchu do nozder a nespokojeně zafrkal.

— *A smrdí to hůř než dračí pelech.* Na okamžik zaváhal, pak se ale obrátil ke svým mužům: „Ze sedla, chlapi. Půjdem tam po svejch a koně budem víst. Bratibore, ty pro každého zapal pochodeň.“

Dva dobrovolníci a čtveřice mužů bez závazků opustila v šeré vzdálenými blesky osvětlované hodině hřbety svých koní a postupně přebírala čadící pochodně vyrobené z borovicových větví.

Vladislav počkal až se dostane na všechny, naposledy se zadíval na oblohu, kde se mezi vysokými mračny začaly objevovat hvězdy první velikosti, a vstoupil do jeskyně následován ostatními muži.

Vstupní chodba byla úzká avšak vysoká a po pár honech začaly její strop prolamovat komíny, jejichž horní partie tonuly ve tmě. Dno bylo pokryto netopýřím trusem, ale jeho původce neviděli. V jednu chvíli jim však kolem nohou proběhly malé stíny, v nichž Vladislav rozpoznal párek lišek.

Poté se chodba snížila, zatočila ostře doleva a začala prudce klesat. Strop už byl jen pár pídí nad jejich hlavami, když se chodba začala opět rozšiřovat a vzduch ztěžkl. Z postranní neprůchodné chodby se k nim připojil malý podzemní tok a spolu s ním vstoupili do rozlehlé prostory jeskynního dómu. Vladislav hlasitě vydechl. Temné kameny a krápníky začaly barevně světélkovat a s každým dalším krokem jasněly až na-

konec explodovaly do ohňostroje duhových barev. Z oslňujícího víření spektra se postupně zhmotňovaly zlaté stěny a vysoký rudý běhoun, který záhy obklopily dívky oblečené ve svůdném spodním prádle. Všechny se Vladislavovi nabízely, ale ten dále kráčet po koberci míře k velké posteli s nebesy a bělostným baldachýnem.

Když se byl přiblížil na dosah, baldachýn se před ním rozevřel a on spatřil dívku tak spanilou, až se mu zatajil dech. Dokonalé tělo jí kryla téměř průhledná říza a také antracitově černé dlouhé vlasy, jejichž jemné vlnky zvýrazňovaly veškeré její vnady. Hluboce se nadechl a ucítil rybízově vanilkovou vůni se špetkou citrusu. Dívka mu pokynula a on se za ní vydal do středu ohromující plochy prachových peřin. Jeho oblečení zmizelo a on nahý s rozkoší ztratil rovnováhu a dopadl na záda. Vůně zintenzívnila a on spatřil její nádherně tvarovanou tvář, jak se k němu sklání. Jeho živočišná podstata se pomalu připravovala k vyvrcholení, mozek však vysílal mírně zmatené signály. Byť se nacházel uprostřed pérového ráje, něco ho nepříjemně tlačilo do lopatek, na zátylku cítil podivný chlad a především hrozilo, že kýchne.

„Nemáte náhodou kapesník, slečno?“ zeptal se, přestože tušil, že dívka ho nemá kam ukryt. Pak už následovalo kýchnutí, které otřásl celým jeho tělem. Dívka se divoce zavlnila a on se instinktivně otočil na bok. Do úst mu pronikla voda, zakuckal se a posadil se. Vůni stále cítil v chřípí, ale oči mu

ukázaly temnou prostoru osvětlenou rudě žhnoucí pochodní a nevelké podzemní jezírko, v němž před pár vteřinami spočívala jeho hlava.

— *Světlo, musím zachránit světlo!* problesklo mu hlavou. Uchopil louč a rychlým pohybem, v ní vznítit slabý žlutavý plamen. V jeho záři spatřil odraz své tváře na nehybné hladině jezírka. Otřásl jím to a tak raději opatrně vstal. Smyslná vůně se stala intenzivnější a kamenitá půda se změnila na elegantní mramorové stupně klesající do pářící lázně pokryté okvětními lístky a papírovými lodičkami, jež namísto stěžňů nesly malé blikající svíce. Na okraji zorného pole se ve vodě začala formovat nahá ženská těla. Znovu kýchl a pro jistotu klesl na pravé koleno. Levou rukou si omyl tvář a když se rozhlédl, spatřil jen vlhké kameny a ledově chladné vody jezírka. Opět pomalu vstal, ale obraz kolem něj se naštěstí příliš nezměnil. Jen na některých kamenech a nevysokých stalagmitech bylo půvabně rozházeno ženské spodní prádlo. Nedbal toho stejně jako intenzivního tlaku v intimních partiích a pomalu se vydal zpět po svých stopách otištěných v jemném písku. Nejdříve překročil několik prastarých lidských koster, brzy ale narazil na ležící těla svých druhů. Všichni měli zavřené oči, ale přesto roztouženě chrčeli a sténali a údy se jim trásly intenzivní slastí. Výjimkou byl pouze desátník průvodce, který přerývavě vrískal a koušal se do rtů až je měl celé zkrvavené.

— *Při bozích, co se to děje? ... Spí? Nebo je to nějaká ošklivá nemoc? Musím je probudit!*

Probouzení ale nebylo vůbec snadné. Nepomáhal křik, třesení ani razantnější prostředky. Jediný, kdo se alespoň trochu reagoval byl desátník. Když ho párkrát kopl do žeber, slastně zasténal, z úst se mu vydralo jediné slovo: „Ještě!“ a obrátil se, aby nabídl i druhý bok.

Snad proto se soustředil na něj a po pár desítkách minut úsilí a s pomocí mnoha dlaní vody z potoka se mu ho podařilo přivést do stavu, kdy se s ním dalo elementárně komunikovat.

„Musíme odtud rychle pryč!“

„Proč? Ti démoni nejsou zas tak špatní.“

„To je jen mámení smyslů, desátníku. Pokud tu zůstanem, tak všichni zemřem. Už vím, co nám tady hrozí. Pomožte mi s nima.“

„Proč? Právě teď připravovali vroucí smůlu.“ Desátníkův obličej zračil stejně nespoutaný chtíč jako odraz Vladislavovy tváře na hladině jezera.

Vladislavovi nezbylo než se uchýlit ke krajním prostředkům. „Když mi pomůžete, tak vás dám zbičovat.“ Nabídka bohužel neměla požadovaný účinek. Démoni v desátníkově mysli přinášeli onačejší povyražení. Vladislav se snažil vzpomínout na to, co slýchal od starších vojáků. „Nechám vám vypálit cejch.“

Desátník se zvedl na kolena a dychtivě se zašklebil. „Opravdu, kapitáne?“

„Opravdu.“

„Co teda potřebujete?“

„Najdřív najděte naše koně a pak na ty koně nějak musíme dostat mužstvo.“

To se ukázalo obtížnějším úkolem než se původně zdálo. Koně byli neklidní jako v říji a flémovali a muži nebyli jen mrtvou vahou. Jeden ze svobodníků se bránil vášnivými polibky a Boromír v extázi roztrhl Vladislavovu košili.

Navzdory tomu se po necelé hodině vydala podél podzemního toku kavalkáda koní nesoucích bezvládná těla vedená nesourodou dvojicí sexuálně vzrušených mužů. Po pár honech ale naštěstí polevil tlak ve stydké oblasti a hustota okololežících spodniček klesla na rozumnou mez.

Když se poté cesta odklonila od bystřiny a začala stoupat, vzhlédl desátník ke svému veliteli a s provinilým výrazem ve tváři se ujišťoval: „O tom, co se tam dole stalo, asi radějc nebudem mluvit, kapitáne.“

„Ne, radějc ne, desátníku.“

Po další čtvrt hodině se muži na koních začínali pomalu probouzet z oblouznění a desátník se podruhé obrátil na kapitána tentokrát s určitou nadějí v hlase: „No, nešlo by alespoň to bičování...“

„Na to si najděte jinýho oficíra, vojáku.“

Jaromír stál na břehu Západního moře a sledoval nezvyklou mořskou bouři. Zapadající slunce zlatilo divoce stříkající pěnu vznášející se nad propastmi temně černých vln, jež se zvedaly do výše nedostižné suchozemským čtvernožcům. Jak slunce klesalo k obzoru záře bronzověla až nakonec připomínala rudou měď. Zároveň se utišil vítr a mořskou hladinu křižovaly vlny, jejichž hřbety nepřevyšovaly lidská měřítka. V několika málo okamžicích se rozplynuly i ony a oceán spojil s nebesy.

Zářící kotouč se nyní téměř dotýkal horizontu a zkrvavělý odlesk rozepjal světelný most dlážděný sítí drobných vlnek. Okolní svět potemněl a po dlouhém světelném mostě přicházela silueta lidské bytosti. Nejdříve byla sotva zřetelná, ale jak se blížila, bylo zřejmé, že jde o ženu. Když vstoupila na písčité břeh, pozvedla levou dlaň v němém gestu rozloučení.

— *Zůstaň se mnou, sestřičko!*

Obraz znehybněl, ale Jaromírovo přání nenašlo naplnění. Světlý obraz začaly prostupovat vlasové trhlínky dokonalé černě a jak jich přibývalo, obraz matněl a silueta mladé ženy se pomalu vytrácela, až ji nakonec pohltila všezachvacující noc.

— *Jarmilo!*

Jaromír otevřel oči a dokonalou temnotu snu vystřídal počínající rozbřesk se úzkým srpkem měsíce jen pár dnů před novem. Pak se mu vrátily i ostatní smysly. Bolestně cítil každé poranění, jež mu byly způsobily Jehňátkovy nástroje, největší bolest však nyní přebývala v jeho srdci. Jeho blízcí byli mrtvi a jejich vrah ho měl v hrsti.

Pomalou pozvedl hlavu z chladné země a podíval se na Hostibora, který spal vsedě opřený o strom. Vlasy a vousy měl mokré od rosy, jejíž drobné kapičky pokrývaly i jeho čapku a dlouhý temně modrý plášť. Ve spánku se zdál bezbranný a zranitelný, ale Jaromír s jistotou věděl, že pokud tady někdo zemře, tak to nebude nemilosrdný lupič.

— *Nemám sílu ho zabít. A důvodem není to, že se bolestí stěží pohnu. Ani to, že nemám žádnou zbraň. Hlava... celý problém je v hlavě. Nemohu a nikdy ho nebudu moci zabít. A, co je nejhorší, nezabiju ani sám sebe.*

Mladý učitel už dál nesnesl pohled na muže, který se měl stát jeho neblahým osudem, a zadíval se k východu, jenž počínal jasnět. Slabounká zář prvního úsvitu mu vehnala vlhkost do očí. Tichá velebnost probouzející se přírody sváděla bitvu s jeho rozervaným nitrem a byla tu naděje, že alespoň na chvíli otupí nesnesitelnou bolest. Pak se ale někde zpoza jeho hlavy ozval sotva slyšitelný zvuk. Otočil se a spatřil oči. Oči, které ho zkoumavě pozorovaly. V těch očích nebyl ani náznak milosrdenství. Byly to oči dravce v lidské podobě.

— *Podobné oči jsem už ale viděl mnohokrát. A nebyli to pouze oči rytířů a korouhevních pánů. Stejně oči mají i někteří zemští úředníci a kupci. Se svou inteligencí a nadáním to mohl Hostimír dotáhnout vysoko. Namísto životů by lidi zbavoval jen přeby-
tečných peněz či iluzí o zemském ráji. I přesto by z něj nako-
nec mohli udělat ochránce lidu nebo zvelebitele státu, čímž by si vysloužil i nějaký ten pomník... On by měl svůj pomník a já svou rodinu. Svět by možná nebyl spravedlivější, ale alespoň je-
den člověk v něm by byl šťastnější.*

„Dnes dojedeme do Severního Záhoří, Jaromíre. Tam nás už nikdy nedostihnou. Je tam mnoho cest a mnoho tajných míst, které dobře znám, kde se lze schovat. Můžeme tak zů-
stat spolu – ty a já. Já jako tvůj velitel a ty jako můj přítel nebo otrok. Ještě stále si můžeš vybrat.“ Hostibor si protáhl své dlouhé nohy, vytrásl rosu z pláště a rukou si promnul zvlhlé vousy. „Ale teď, přines chleba a kabanos, a když budeš mít cestu k potoku, tak nám naber do čutor vodu. Moc času na to ale nemáš. Za čtvrt hodinku odjíždíme.“

— *On mě nejspíš nikdy nezabije, uvědomil si s hrůzou Ja-
romír. A pokud ano, tak to nebude dnes. A já se nechci stát ot-
rokem.*

Hostibor jel cvalem mlžně sítým svítáním. Stezka už celou míli mířila prudce dolů ke vzdálenému moři. Další ostrá zatáčka nekonečné serpentiny jim odkryla pohled na několi kmenů, které jim v úžlabině necelý půlhon před nimi přehradily cestu. Za improvizovaným zátarasem se skrývali nečetní vojáci, jejichž přílby se slabě leskly. Další se objevili vzápětí na vrcholu svahu po levici. Ti drželi napjaté luky a z nich bez prodlení vypustili tři šípy.

První šíp jej zasáhl do stehna. Zdálo se, že pronikl až kosti a bolest vystřelila až do hlavy. Druhý ho neškodně minul a zabodl se do nedaleké jedle. Třetí mířil do jeho hrudi, ale Hostibor už mezitím začal padat k zemi, neboť se neudržel na koni.

Dopad byl tvrdý, ale odnesl to jen zadek a šíp, jenž se zlomil

Jaromír následoval Hostibora a kolem nich se rozkládalo mlžně beznadějně bezčasí chabě prosvětlené postupujícím svítáním. Cesta ostře zamířila k jihu a lupič jedoucí jen necelý sáh po jeho levici náhle zakolísal v sedle. Ve stejný okamžik zahlédl Jaromír před sebou slabý záblesk. — *Vojáci*, ozvalo se v jeho hlavě, když obraz několika mužů za zátarasem dospěl až do jeho mozku. *Co tady dělají?*

Na levé straně se mezitím ozval podivný zvuk a Jaromír se instinktivně ohlédl.

Hostibor se v nezvyklém úhlu nakláněl v sedle. Až v tuto chvíli si Jaromír všiml, že z lapkovy nohy trčí dlouhý šíp s hnědě rezavými péry.

Jaromír se podíval, odkud přiletěl, ale tím ztratil kontrolu nad svým koněm. Začal nezadržitelně padat a dříve než dospěl k zemi, koutkem přivírajícího

někde v ráně. Hostibor tak neztratil vědomí ani duchapřítomnost.

Rozhlédl se a spatřil velký žulový balvan, který by mu mohl poskytnout alespoň nějaké útočiště. Na půl cesty k balvanu navíc ležel Jaromír, jenž se také neudržel na koni.

Noha se šípem byla jen omezeně pohyblivá, ale pomocí rukou a druhé nohy se po třech vydal k Jaromírovi. Ten ležel nehybně na zádech, ale jeho doširoka otevřené oči ho sledovaly.

Hostibor se rozhodl zůstat u Jaromíra. Vytáhl z pochvy svou dýku a přitiskl ji k učitelově hrdlu.

„Tak přece jen jsi nedůvtipný mstitel a zasraný zrádce. Žádný z těch šípů nemířil na tebe. Možná, že to nepřežiju, ale ty tady zhebneš zcela určitě.“

Jaromírovi se po chvíli podařilo

se oka zhlédli, že podobný osud postihl i Hostibora.

Bolest při dopadu překonala Jaromírovy nejhorší obavy. Náhle cítil, že Jehnátko zdaleka nevyužil celé jeho tělo, a že to co zůstalo nezraněno, může také svinsky bolet.

Nicméně neupadl do bezvědomí a s určitými potížemi mohl i dýchat. To však byl jediný pohyb, jehož byl schopen, nepočítáme-li otevření víček, které mu odkrylo pohled na modrošedou oblohu zenitu.

Tu mu po chvíli zakryla Hostiborova bolestí stažená tvář. Dýku v jeho ruku nespátřil, ale ucítil její příjemný chlad na svém spáleném krku.

„Tak přece jen jsi nedůvtipný mstitel a zasraný zrádce. Žádný z těch šípů nemířil na tebe. Možná, že to nepřežiju, ale ty tady zhebneš zcela určitě.“

Jaromír zjistil, že může hýbat i

promluvit. Hlas měl tichý, ale překvapivě jasný. „Nezradil jsem. Přišel jsem, abych tě našel a pomohl tak spravedlnosti, ale nezradil jsem tě.“

„Protože jsi nedostal příležitost. Pokud by se ti nějaká naskytla, tak bys to určitě udělal.“

Jaromírova tvář byla mrtvolně bledá, ale přesto znovu promluvil.

„Byla by to moje povinnost. Abych zachránil ty, které bys ještě zabil, protože pro ty, kteří jsou už mrtvi nebo trpí tvými činy už není záchrany.“

Myšlenky, předtím schované v anonymitě ozbrojeného davu náhle dostaly tváře. Hostibora nepřekvapilo, že jsou vesměs odporné a plné zloby, všiml si však i něčeho jiného. V jejich strašlivých tvářích se zračila únava. Nesmírná únava z vlečkoucího se života, jenž už dávno postrádal smyslu.

rty a dokáže mluvit, přestože každá hláska prohlubovalo jeho utrpení. „Nezradil jsem. Přišel jsem, abych tě našel a pomohl tak spravedlnosti, ale nezradil jsem tě.“

Z lupičových úst začal vytékat tenký pramínek krve.

„Protože jsi nedostal příležitost. Pokud by se ti nějaká naskytla, tak bys to určitě udělal.“

„Byla by to moje povinnost. Abych zachránil ty, které bys ještě zabil, protože pro ty, kteří jsou už mrtvi nebo trpí tvými činy už není záchrany.“

V Hostiborově unavené tváři se zrcadlil nějaký vnitřní svár.

Jaromírovy myšlenky se mezitím rozběhly překvapivou rychlostí. V krátkém kaleidoskopu mu předestřely celý jeho život zakončený vzpomínkou na Vladislava a Boromíra.

— *Možná jsou to skutečně oni.*

— *Nemám jim dát pohov, věčný pohov?* Ta myšlenka, jež se zrodila v dávno zapomenutém koutku jeho mysli, ale neměla dlouhého trvání. *Věčný pohov není nic jiného než smrt. Pokud zemřou moje myšlenky, tak zemřu já a pokud zemřu já, tak zemřou všechny moje myšlenky.*

„Ty budeš první z mých budoucích obětí, Jaromíre. Ale do té doby mi posloužíš. Tví přátelé tě nenechají jen tak zemřít.“

„Nechte mě odejít, jinak toho zrádce zabiju,“ zařval směrem k zátarasu až se jeho hlas vrátil v mnohonásobné ozvěně od skalní stěny. „Nebude to pro něj lehká smrt. Začnu tím, že mu uříznu ucho.“

Jaromír lapaje po dechu zesinal, přesto našel sílu odpovědět.

„To ti nepomůže, Hostibore. Oni vědí, že nemám pro co žít. Zabils mi otce, bratra i sestru.“

— *Proč jsem mu říkal své jmé-*

Ale ani oni mě už nezachrání.

Jaromír si byl jist, že jen smrt mu může přinést úlevu a věčné vysvobození, přesto se mu z nějakého důvodu nechtělo zemřít.

V Hostiborových očích se opět usídlila rozhodnost. „Ty budeš první z mých budoucích obětí, Jaromíre. Ale do té doby mi posloužíš. Tví přátelé tě nenechají jen tak zemřít.“ Pak se ohlédl směrem k vojákům, kteří byli mimo Jaromírovo zorné pole.

„Nechte mě odejít, jinak toho zrádce zabiju,“ zařval až mu od úst odletovaly krvavé sliny. „Nebude to pro něj lehká smrt. Začnu tím, že mu uříznu ucho.“

Následující nádech Jaromír cítil až někde hluboko v břiše a vzpomínka na blízké pálila víc než do ruda rozžhavené železo.

„To ti nepomůže, Hostibore. Oni vědí, že nemám pro co žít. Zabils mi otce, bratra i sestru.“

Krví podlité Hostiborovi oči se

no? Proč jsem jenom věřil, že se stane mým přítelem?

„Nikdy už mi neříkej Hostibor. A nepoučuj mě o lidském světě. Život sice většinou stojí za hovno, ale většina lidí na něm nesmyslně lpí, když cítí, že je ohrožen. A láska, ... láska je tou největší lidskou slabostí.“

V potvrzení jeho slov se před zátarasem objevil vysoký muž s ryšavými vlasy pod kapitánskou stříbrolesklou přilbicí zakončenou mohutným černobílým chocholem. Krk a horní část trupu mu kryl krátký osníř. „Bojuj se mnou, rytíři. O můj život i život mého přítele,“ prohlásil, když se několika pevnými kroky přiblížil na tři sáhy.

— Troufá si na mrzáka! Ale já vím, jak vyrovnat šance. Jakpak asi skončí souboj starýho kripla s mladým skopcem?

„Nevěř mu, Vladislave!“ zvolal Jaromír, bylo už ale pozdě.

opět upřely na Jaromíra a v jeho hlase byl podivný smutek.

„Nikdy už mi neříkej Hostibor. A nepoučuj mě o lidském světě. Život sice většinou stojí za hovno, ale většina lidí na něm nesmyslně lpí, když cítí, že je ohrožen. A láska, ... láska je tou největší lidskou slabostí.“

Lapkův pohled opět zamířil k zátarasu. Ze stejného směru se ozvaly přibližující se kroky. Jaromír pootočil hlavu a spatřil Vladislavův obličej pod přilbou. V popření Hostiborových slov se se soucitem díval do přítelovi tváře. „Bojuj se mnou, rytíři. O můj život i život mého přítele,“ řekl hlasem, který od něj Jaromír nikdy neslyšel.

Snad proto poprvé pocítil skutečný strach. Strach o svého přítele. „Nevěř mu, Vladislave!“

Vše další se odehrálo v několika málo vteřinách. Hostibor hodil svoji dýku a tlak na Jaromírovo

Zbojník bez přípravy a jediného náznaku vrhl svoji dýku k ohanbí přicházejícího kapitána a druhou rukou se pokusil umlčet muže, který ležel pod ním. Rána Jaromírovi roztrhla ret, ale Hostibor tím ztratil rovnováhu a svět se s pomocí páky Jaromírova kolena obrátil proti němu.

Šiky myšlenek se rozestoupily, aby mlčky sledovaly, jak jejich hostitel padá k zemi a ten, jenž byl ještě před chvílí v jejich moci, si rukama chrání hlavu před úderem, které mu kamenem uštědřoval bezbranný mstitel. Pak začaly postupně odhazovat zbraně, aby se spasily útekem před nevyhnutelnou zkázou. Nic jim to však nebylo platno, postupně mizely v nebytí a ty, jež pohltilo nevědomí jako poslední, už nestačily reagovat na slova, která k nim rostoucí bolestí a bezmocí dolehla.

hrdlo zmizel. Bolest ustoupila elektrizující energii, jež prostoupila celé jeho tělo. Sevřel v dlani kámen, jehož se byly dotýkaly jeho prsty, ústa mu zasáhla Hostiborova pěst v kožené rukavici a energie našla svůj cíl. Instinktivně pozvedl pravé koleno a zapřel se o podklesávající stehno svého protivníka. Hostibor nedokázal získat ztracenou rovnováhu a s bolestným zasténáním se svalil do balvaniště vedle Jaromíra. Ten využil posledních zbytků sil a nyní to byl on, kdo získal převahu. Zapřel se o zdravější ze svých rukou a druhou začal hlava nehlava bušit do otřeseného lupiče kamenem.

— *Za sestřičku Jarmilu.*

Hostibor se bránil jen chabě. Kryl si rukama hlavu a snažil se odvalit pryč.

— *Za bráchu Vítka. Nebylo mu ani osmnáct.*

„Nech už toho, Jaromíre. Svý blízký už nezachráníš a sám se staneš vrahem...“

Kámen poprvé dopadl přímo na lebku. Hostibor podruhé a tentokrát mnohem slaběji zasténal.

— *Za tatínka Jiřího, kterého jsme měli všichni rádi.*

Z nově otevřené rány v hnědých zbojníkových vlasech se vyřinula krev.

— *Za toho, který nechce být otrokem a nemůže být přítelem takového hajzla.*

Jaromírův mozek postupně zachvátilo rudé šílenství a tak přestal vnímat svět kolem sebe. Jediné, co viděl, byl zkrvavený kámen; jediné, co cítil, byl pach krve a její lepivá vazkost.

Přesto jeho uši zaslechly slova pronesená někde v jiném nesmírně vzdáleném vesmíru.

„Nech už toho, Jaromíre. Svý blízký už nezachráníš a sám se staneš vrahem. Přenech ho lidský spravedlnosti!“

O tom, že přítelovu radu poslechl, ale nerozhodoval rozum. Rozhodlo tělo, které z únavy a bolesti odmítlo poslušnost.

Vladislav se zastavil u felčara, aby se mu převázal ošklivou řeznou ránu na stehně v těsném sousedství důležitého orgánu, kterou zanechala zbojníková dýka, ale hned spěchal k Jaromírovi. Všechny jeho myšlenky zastíňoval zneklidňující obraz, jak jeho přítel drží v pravici zkrvavený kámen a nechce ho pustit. V očích, které předtím odrážely nesmírný smutek, se usídlilo šílenství, ale jeho slova přinášela určitou naději. Když mu konečně kámen vyklouzl z dlaně, zašeptal: „Při bozích, nemůžu to udělat.“

— *Pokud to ale nebyla ta příslovečná poslední.* Tu myšlenku se Vladislav snažil rychle vytěsnit z mysli, ale nebylo to snadné, neboť Jaromír bezprostředně po těch slovech upadl do podivného spánku, ze kterého se ani po čtyřiašedesáti hodinách neprobudil.

— *Je hrozně slabej. Plamínek jeho života může sfouknout sebe-menší vánek. Možná, že už se ani neprobudí z bezvědomí.* Vladislav se začal v duchu modlit. *Bozi, nevím co je spravedlivý a správný ve vašich očích, ale pokud ste nás nestvořili k věčnému utrpení, a pokud ste někdy poznali skutečnej smutek, pak nám aspoň někdy pomozte nýst břemeno našich životů.*

S neradostnou vyhlídkou v mysli vešel do jediného stanu v celém táboře, který pro něj postavili na břehu říčky spěchající do Západního moře.

„Změnilo se něco?“ zeptal se Boromíra, který ho u Jaromírova lože dočasně vystřídal. Ve Vladislavově hlase zněla obava, neboť Jaromírova mokvajícími podlitinami poznamenaná kůže se s nastávajícím dnem zdála ještě bledší. V jeho tváři se usídlil neživotný klid a vyhublé tělo se téměř nehýbalo.

„Ne, Vladislave. Dejóhá pravidelně, ale před chvílí se mi zdálo, že začal trochu sípat.“

„Možná se potřebuje napít. Přines mu trochu čerstvé vody.“ Boromír se rozběhl pro vodu a vzápětí, co opustil stan, Jaromír otevřel oči. „Žízeň. Mám strašnou žízeň,“ zašeptal sotva slyšitelně.

„Boromír tu bude hned s vodou.“

„Boromír? Přítel Boromír tedy žije. Ty také žiješ. A i já asi žiju. Mrtvé prý nic nebolí. A ten... ten vrah mých blízkých?“

„Nezabils ho, Jaromíre. Včera se probral, dnes už sprostě nadává a zítra ho vezem do Tejna. Za tejden bude dost silnej, aby s ním proběh' soud.“

„A co bude se mnou?“

„Přijede pro tebe vůz a odveze tě domů. Do Kamenného Hradiště je to odsud mín' než dvacet mil.“

„Nedoprovodíte mě?“

„Musíme se vrátit. Vévoda Boleslav nás chce vidět co nejdřív.“

„Vévoda nebo tvoje sestra?“

„Má pořád strach, že nestihnem její svatbu,“ přiznal Vladislav a přidržel dveřní plachtu vracejícímu se Boromírovi. Ten v jedné ruce držel hliněný hrneček a ve druhé krajíc chleba s tvrdým sýrem.

Když spatřil, že je jeho přítel při vědomí, usmál se, sklonil se a pomohl mu napít. Pak mu nabídl i jídlo. Jaromír chvíli odmítal, nakonec ale pozřel dva malé kousky sýra.

„Myslel jsem, že jsi po smrti, Boromíre,“ řekl už jistějším hlasem rekonvalescent poté, co uhasil žízeň a dojedl. „Hostibor říkal, že nějakému seržantovi rozbil hlavu kamenem.“

„To byl seržant Valibor. Poslal mi ho vévoda, aby nám pomohl.“

„Je mrtvý?“

„Ne, byl jen trochu otřesený. Poslal sem ho domů, aby se uzdravil.“

„Chvála bohům,“ uniklo mezi rty Boromírovi. Chtěl ještě něco říci, ale Vladislavův pohled ho umlčel.

„Potřebuju, abys zítra proti tomu muži svědčil, Jaromíre. Teď si ale odpočni.“

„Myslím, že už jsem odpočatý dost. Jak dlouho jsem spal?“

„Celej boží den.“

„Celý den? Ještě jsem ti nepoděkoval, Vladislave. Zachránil jsi mě, přestože jsem tě neposlechl.“

„Já nejsem tvůj velitel.“

„Vím, byla to jen přátelská rada. Ale měl jsem jí uposlechnout. Stačilo, abych zjistil, kdo je ten zbojník a kde sídlí. Pak se mi ale naskytla příležitost, vstoupit do jeho služeb. Příležitost k osobní pomstě. Ale přecenil jsem své síly. Nenávist někdy nestačí.“

„Neměl jsem tě tam vůbec posílat. Ale pokud máš sílu, tak nám krátce pověz, co se ti všechno stalo.“

Jaromír začal vyprávět – pomalu a s obtížemi. Oba jeho přátelé ho dlouho nepřerušovali.

„Potkal jsem ho náhodou v hospodě. Už podle toho, jak se tam k němu chovali, jsem tušil, že by to mohl být on. Jen mně trochu překvapilo, že mluví spisovně a je sečtělý. To člověk u loupežníka nečeká.“

Ani jeho hrad, přestože byl zanedbaný a špinavý mi nepřinesl jistotu. Snad jen ten jeho podřízený se jménem Jehňátko byl trochu divný. Jeho humor byl primitivní a trochu sadistický, ale to se u vojáků občas stává.

Hostibor, jak se ten rytíř jmenuje, se ke mně choval dobře. Chvilí se mi dokonce zdálo, že ve mě našel syna, kterého mu osud nedopřál. Vše se ale zlomilo v den, kdy mě pozval do nevěstince. Řekl mi, že všechno platí a můžu si vybrat tu nejlepší holku. Nechtěl jsem riskovat odmítnutí, ale když jsme tam vešli, bylo zřejmé, že to nezvládnou. Vysmál se mi, že se

mi nepostavil, a poslal mě zpátky na hrad. Tam mě čekal Jehňátko a něčím kovovým mě praštil do hlavy. Když jsem se probudil, tak jsem ležel spoután a natažen na skřipci jen v hacích a nohavicích a ten sviňák se mě chystal umučit k smrti.“

Jaromírův zesláblý hlas se chvěl potlačovanou nenávistí.

„Tu mučírnu jsem viděl, a pak taky jeho oběti v dolních sklepeních.“ I jeho pevný seržantský hlas se na konci věty lehce zachvěl. „Ale o tom teď nechci vyprávět. Na tom hradě jsme pak našli tu tvou památeční minci.“

„Upustil jsem ji těsně před odjezdem. Věřil jsem, že by vám mohla pomoci v pátrání po mně. Dlouho jsem se rozmýšlel, než jsme se jí vzdal. Byla to vzpomínka na Jarmilu.“

„Někdo moudřej prej kdysi řek', že ten, kdo se dokáže vzdát věci, kterou má skutečně rád, může zachránit duši světa,“ prohlásil Boromír, z kapsy vyňal pečlivě zabalenou minci a podal ji příteli. „Nevím, zda zachránila duši světa, ale tobě možná zachránila život.“

Jaromír minci opatrně převzal a sevřel ji v dlani.

„Hostibor není hloupý a tak tušil, že ti vojáci nějak souvisí s mým příchodem. Navíc jsem byl po tom mučení zesláblý a nemohl jsem s nimi udržet krok. V jednu chvíli jsem si byl zcela jist, že přišla moje poslední vteřina. Přesto mě nezabil a jediné, co udělal, bylo, že si na mě vynutil přísahu, že nejsem zrádce. Řekl mi, že mi věří, ale stále měl pochybnosti. Říkal, že je to pro něj hra, ale ve skutečnosti nej-

spíš nechtěl ztratit naději, že ve mně najde přítele. Tu naději jsem v něm posílil tím, že jsem ho zachránil před pádem do propasti a on mi to oplatil, když se na mě vrhl šílený Jehňátko. Je strašnou ironií, že člověk, který povraždil všechny moje blízké, mi podvackrát zachránil život.“

Jaromír se odmlčel a bylo vidět, jak uvnitř něj probíhá nějaký tichý, ale úporný boj.

„Nejsem to ale já, kdo nakonec vyhrál. Marně jsem si namlouval, že už nechci žít. V každém tom okamžiku, co mi hrozila smrt, jsem si ve skutečnosti přál žít. Navíc moc dobře věděl, že nikdy nenajdu sílu zabít ho. Možná by mě po pár měsících zlomil, a to i bez biče a žhavého železa. Nakonec by se ze mě stal jeho poskok.“ Hlas mu opět klesl k téměř nesrozumitelnému šepotu: „Ale nejspíš bych se stal někým jako je on.“ Z očí mu vyhrkly slzy. Boromír vzal jeho pravici a silně ji stiskl.

První ale promluvil Vladislav: „Byl si silný, Jaromíre a nepodleh’ si mu. Nezklamal si své blízký, ať už sou teď kdekoliv. Teď už je to na lidský spravedlnosti. Po tom, co si nám o něm řek’, Jaromíre, dostane jistě provaz.“

„Zaslouží si to, Vladislave. Ale přesto cítím lítost.“

„Lítost nad takovým bídákem?“

„Lítost, že nikdy nepoznal lásku ani přátelství. A když se o něj pokusil, tak už bylo příliš pozdě.“

„On ale asi nikdy žádnou lítost necítil.“

„Já myslím, že ano. Jen malou chvíli, ale přece. Lítost a soucit nás, Vladislave, odlišuje od zvířat.“

„Ale u toho druhýho chlapa, kterej nacházel potěšení v utrpení drugejch, lítost určitě necítíš,“ zapojil se do rozhovoru opět Boromír nepouštěje přítelovu horečnatou ruku.

„Nevím, ale cítím, že i u něj bych měl pociťovat alespoň trochu lítosti.“

„To snad nemyslíš vážně?“ kroutil nevěřícně hlavou Boromír.

„Lítost jako každý opravdový lidský cit může i bolet. A tahle,“ učitel pohlédl na Boromíra a jeho bolestí poznamenaná tvář se stáhla do grimasy, která Vladislavovi připomněla seržantův chlapácký úsměv, „kurva, bolí opravdu hodně.“

Příteli Jaromírovi kapitán Vladislav a seržant Boromír, potěšil nás Tvůj dopis, který si nás po dlouhým putování nakonec našel. Jsme rádi, že se cítíš líp a že už dokonce učíš. Boromír, který stojí nade mnou a žmoulá si knír, mi připomíná, ať to nepřeháním s uplatňováním té jeho vojenský disciplíny ve škole, že jsou to přece jenom ještě děti. A prej nemáš používat ta silná slova, co ses od něho a ostatních vojáků naučil.

Nepřekvapilo nás, že Tě vojvoda Boleslav pozval na svatbu, protože mu to naše Jaroslava několikrát připomenula. Nebyli jsme si ale vůbec jistí, zda pozvání přijmeš. Boromír je celý nadšený, že jsi to pozvání přijal, protože se s tebou brzy uvidí v Tejně. Chystá se dokonce, že využije Tvý pozvání a po celý tý slávě tě doprovodí až domů k moři, který ještě nikdy neviděl.

U nás se nic nového nestalo a všichni jsme zdraví. Jen Boromírov kůň Povětroň si, chudák, zlomil nohu a museli jsme ho utratit. Boromír teď sedlá tříletou kobylku se jménem Krasavice. Právě mi říká, že i ta kobylka se na Tebe moc těší a musíš mu to věřit, protože si s ní povídá skoro jako s člověkem.

S ubytováním v Tejně si nedělej starosti, můj přítel desátník městský strážce Václav má velký dům, takže se o Tebe postará. Stačí se na něho pozeptat v městský bráně a říct mu, že seš můj dobrý přítel.

Děkuju ti za pozdravy našim rodinám a věřím, že i Ty budeš brzy mít tu svou. Na shledanou o Zeleným pondělí lipence v královským Tejně!

© 2023, Jiří Fišer

Creative Commons:

Uveďte původ-Neužívejte komerčně-Nezpracovávejte 4.0 Mezinárodní License.